

DZIEJE

PL ISSN 0419-8824

INDEKS 355682

NAJNOWSZE

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII
WYŻSZA SZKOŁA HUMANISTYCZNA
W PUŁTUSKU

KWARTALNIK
POŚWIĘCONY
HISTORII
XX WIEKU

<http://rcin.org>

4-2002

**POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII**

WYŻSZA SZKOŁA HUMANISTYCZNA W PUŁTUSKU

DZIEJE NAJNOWSZE

**Rocznik XXXIV
2002
4**

WARSZAWA 2002

<http://rcin.org.pl>

„Dzieje Najnowsze”
Założone w 1969 r. przez Tadeusza Jędruszcza,
Czesława Madajczyka i Witolda Stankiewicza

KOMITET REDAKCYJNY

Andrzej Bartnicki, Stanisław Ciesielski, Krzysztof Dunin-Wąsowicz, Eugeniusz Duraczyński, Edmund Dmitrów, Andrzej Koryn, Dariusz Jarosz, Marian Leczyk, Stanisława Lewandowska, Piotr Łossowski, Wojciech Materski, Krzysztof Michałek, Jan Molenda, Halina Parafianowicz, Kazimierz Przybysz, Tomasz Schramm, Henryk Słabek, Witold Stankiewicz, Włodzimierz Suleja, Rafał Stobiecki, Michał Śliwa, Roman Wapiński, Wojciech Wrzeński, Michał J. Zacharias, Jan Zamojski, Zygmunt Zieliński, Elżbieta Znamierowska-Rakk, Janusz Żarnowski

REDAKCJA

Czesław Madajczyk (redaktor), Dariusz Jarosz, Andrzej Koryn,
Marian Leczyk, Stanisława Lewandowska, Krzysztof Michałek, Halina Parafianowicz,
Krzysztof Dunin-Wąsowicz, Michał J. Zacharias

SEKRETARZE REDAKCJI

Tadeusz Wolsza
Małgorzata Gmurczyk-Wrońska

TLUMACZ

Aleksandra Rodzińska-Chojnowska

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
00-272 Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, tel. 831-02-61

ISSN 0419-8824

© IH PAN, Wyższa Szkoła Humanistyczna w Pułtusk, Wydawnictwo DiG, 2002

Wydawnictwo DiG
al. Wojska Polskiego 4, 01-524 Warszawa
tel./fax 839-08-38
e-mail: biuro@dig.com.pl <http://www.dig.com.pl>

Nakład 750 egz.

Druk: Zakład Poligrafii Instytutu Technologii Eksploatacji w Radomiu

Spis treści

STUDIA I ARTYKUŁY

Zbigniew Klejn, <i>Akt o niepodległości Bułgarii z 1908 r. a problem macedoński</i>	3
Elżbieta Znamierowska-Rakk, <i>Bułgarsko–jugosłowiańska gra o Macedonię Piryńską jesienią 1944 r.</i>	19
Piotr Cichoracki, <i>Naczelny Komitet Uczczenia Pamięci Marszałka Józefa Piłsudskiego 1935–1939 — mechanizmy działania</i>	37
Bogdan Grzeloński, <i>Dyplomacja USA a odzyskanie Wilna i okręgu wileńskiego przez Litwę w 1939 r.</i>	51
Rafał Wnuk, <i>Działania propagandowe niepodległościowego podziemia adresowane do żołnierzy Wojska Polskiego (lipiec 1944–styczeń 1947)</i>	57
Robert Łoś, <i>Wizyta kanclerza Konrada Adenauera w Moskwie (8–14 IX 1955). Nawiązanie stosunków dyplomatycznych między Związkiem Radzieckim a Republiką Federalną Niemiec</i>	75
Maciej Tymiański, <i>Malwersacje w przedsiębiorstwach socjalistycznych w Polsce (1950–1970)</i>	97
Patryk Pleskot, <i>Telewizja w życiu Polaków lat sześćdziesiątych</i>	115

DYSKUSJE I POLEMIKI

Stanisław Żerko, <i>Polityka, której nie było (Michałowi J. Zachariasowi w odpowiedzi)</i>	137
Michał J. Zacharias, <i>Polityka, która była (w związku z odpowiedzią Stanisława Żerki)</i>	145
Piotr Madajczyk, „Czystki etniczne” w XX w.	157

AUTOREFERATY

Józef Szymański, <i>Kościół katolicki w obwodzie winnickim na Podolu w latach 1941–1964</i>	165
Krzysztof Kowalczyk, <i>Polityka władz państwowych wobec Kościoła katolickiego na Pomorzu Zachodnim w latach 1945–1956</i>	173

ARTYKUŁY RECENZyjne I RECENZJE

Marek Orski, <i>Historia IBM według Edwina Blacka</i>	179
---	-----

*

Jacek Pietrzak, <i>Radykalny piłsudczyk. Biografia Wojciecha Stpiczyńskiego — Przemysław Waingertner</i>	190
Katarzyna Wrzesińska, <i>Obraz mniejszości narodowych w poznańskiej prasie konserwatywnej w latach 1918–1939 — Bohdan Halczak</i>	193
„Bez sądu, świadków i prawa...” <i>Listy z więzień, łagrów i zesłania do Delegatury PCK w Moskwie. 1924–1937</i> , pod red. Romana Dzwonkowskiego — Wojciech Materski	195
Witold Mazurczak, <i>Kolonializm i wojna. Brytyjskie imperium kolonialne w czasie II wojny światowej</i> — Adam Kosidło	198
Peter Calvocoressi, <i>Polityka międzynarodowa po 1945 roku</i> — Adam Kosidło	204

<i>Przestępstwa sędziów i prokuratorów w Polsce lat 1944–1956</i> , pod red. Witolda Kuleszy i Andrzeja Rzeplińskiego — Marek Getter	210
Witold Stankowski, <i>Obozy i inne miejsca odosobnienia dla niemieckiej ludności cywilnej w Polsce w latach 1945–1950</i> — Włodzimierz Jastrzębski,	218
Tadeusz Wolsza.	221
Janusz Józef Węc, <i>CDU/CSU wobec polityki niemieckiej Republiki Federalnej Niemiec 1949–1969</i> — Erhard Cziomer	230

Wśród naszych Autorów m.in.:

- Mgr Piotr Cichoracki — doktorant w Instytucie Historycznym Uniwersytetu Wrocławskiego
- Prof. dr hab. Erhard Cziomer — w Instytucie Nauk Politycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie
- Mgr Marek Getter — pracownik naukowy Instytutu Historii PAN w Warszawie
- Dr hab. Bogdan Grzeloński — prof. Wyższej Szkoły Humanistycznej w Pułtusk
- Dr hab. Bohdan Halczak — prof. Uniwersytetu w Zielonej Górze
- Prof. dr hab. Włodzimierz Jastrzębski — w Instytucie Historii Akademii im. Kazimierza Wielkiego w Bydgoszcy
- Dr hab. Adam Kosidło — prof. Uniwersytetu Gdańskiego
- Dr Krzysztof Kowalczyk — adiunkt w Instytucie Politologii Uniwersytetu Szczecińskiego
- Dr Robert Łoś — adiunkt na Wydziale Studiów Międzynarodowych i Politologicznych Uniwersytetu Łódzkiego
- Prof. dr hab. Piotr Madajczyk — w Instytucie Studiów Politycznych PAN w Warszawie
- Prof. dr hab. Wojciech Materski — w Instytucie Studiów Politycznych PAN w Warszawie
- Dr hab. Marek Orski — prof. Uniwersytetu Gdańskiego
- Patryk Pleskot — student Instytutu Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego
- Dr Maciej Tymiński — adiunkt na Wydziale Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warszawskiego
- Dr Przemysław Waingertner — adiunkt w Instytucie Historii Uniwersytetu Łódzkiego
- Dr Rafał Wnuk — pracownik naukowy Biura Edukacji Publicznej Instytutu Pamięci Narodowej w Lublinie
- Dr hab. Tadeusz Wolsza — docent w Instytucie Historii PAN w Warszawie
- Dr hab. Michał Jerzy Zacharias — docent w Instytucie Historii PAN w Warszawie
- Dr hab. Elżbieta Znamierowska-Rakk — docent w Instytucie Historii PAN w Warszawie
- Dr Stanisław Żerko — adiunkt w Instytucie Zachodnim w Poznaniu

Informacja dla autorów „Dziejów Najnowszych”

Redakcja zwraca się do wszystkich autorów o stosowanie następujących rygorów, dotyczących formy tekstów nadsyłanych do druku w naszym piśmie.

1. Wszystkie teksty należy składać na dyskietkach w formacie PC lub MAC oraz w dwu egzemplarzach, przepisanych według obowiązujących norm: na stronie po 30 wierszy po około 60 znaków, z marginesem z lewej strony szerokości 4–5 cm. Poprawki i uzupełnienia powinny być ograniczone do minimum i nie mogą przekraczać trzech na jednej stronie; nie stosujemy żadnych podkreśleń.

2. Układ pierwszej strony artykułu i artykułu recenzyjnego (tj. obszerniejszej, polemicznej recenzji) powinien wyglądać następująco: z lewej strony u góry imię i nazwisko Autora oraz dokładny adres, poniżej tytuł na środku strony (na osi). Wszystkie te elementy należy pisać pismem tekstowym, nie zaś samymi wielkimi literami.

3. W recenzji ponad tekstem należy umieścić kolejno: imię (w formie rozwiniętej) i nazwisko autora recenzowanej pracy, jej tytuł i ewentualnie podtytuł (według strony tytułowej); jeśli recenzja dotyczy pracy zbiorowej, wówczas po tytule należy podać imię i nazwisko redaktora; następnie — w przypadku pracy wielotomowej — liczbę tomów lub części (np. t. 1–2) cyframi arabskimi i dalej: miejsce i rok wydania, liczbę stron, na ostatnim miejscu nazwę wydawcy. Imię i nazwisko Autora recenzji — na końcu tekstu z prawej strony oraz dokładny adres.

4. Teksty do działu „Życie naukowe” zawierają tytuł (na osi); podpis Autora jak w recenzji.

5. Wspomnienia pośmiertne: w tytule imię i nazwisko osoby, której tekst dotyczy, pod nim w nawiasach dokładne daty życia; podpis Autora jak w recenzji.

6. Przypisy następują w maszynopisie po tekście zasadniczym, od nowej strony. Numery przypisów należy umieszczać we frakcji górnej, bez nawiasów lub kropek, w wierszu z wcięciem akapitowym. Odnośniki do przypisów w tekście są umieszczane przed kropką kończącą zdanie (z wyjątkiem, gdy kończy je skrót: w. — wiek lub r. — rok) albo przed przecinkiem wewnątrz zdania (z wyjątkiem, gdy muszą być umieszczone między słowami, których nie oddziela przecinek).

7. W tekstach zasadniczych przyjmujemy ogólnie przyjęte skróty (np., itp., m.in., rkps, mps, t., z., etc.), a także z reguły: r. (rok) i w. (wiek), inne w miarę potrzeby. Nazwy miesięcy podajemy cyfrą rzymską, wówczas gdy występują wraz z dniem i rokiem (bez oddzielających je kropek), w innych przypadkach w ich brzmieniu słownym (16 V 1935 r.; 16 maja; w maju 1935 r.).

8. W przypisach stosujemy skróty jak w punkcie 7., dopuszczalne są także inne skróty, przyjęte w historycznych opracowaniach specjalistycznych, jednak z wyjaśnieniem ich znaczenia, w pierwszym przypadku ich zastosowania. Tytuły czasopism i serii wydawniczych piszemy w cudzysłowie; po tytule publikacji zamieszczonej w opracowaniu zbiorowym piszemy po przecinku — w: (bez nawiasów prostokątnych). Tomy, roczniki, zeszyty, numery i części periodyków i innych publikacji podajemy cyframi arabskimi.

9. Wszystkie nadesłane do redakcji teksty, odbiegające swoją zewnętrzną formą od powyższych zasad, będą zwracane Autorom do właściwego przygotowania i ponownego przepisania.

10. Redakcja prosi o dołączenie do artykułów streszczeń o objętości jednej strony maszynopisu.

Warunki prenumeraty

Wpłaty na prenumeratę przyjmowane są co kwartał. Cena prenumeraty krajowej wynosi:
na III kw. 2002 r. — 15 zł,
VI kw. 2002 r. — 15 zł,
I kw. 2003 r. — 20 zł.

Cena prenumeraty ze zleceniem dostawy za granicę jest o 100% wyższa od krajowej.

Wpłaty na prenumeratę krajową przyjmują: jednostki kolportażowe „RUCH” S.A. właściwe dla miejsca zamieszkania lub siedziby prenumeratora. Dostawa egzemplarza następuje w uzgodniony sposób.

Wpłaty od osób lub instytucji zamieszkałych lub mieszkających się w miejscowości, w których nie ma jednostek kolportażowych „RUCH” należy wносить do „RUCH” SA O.K.D.P. 00-958 Warszawa, ul. Towarowa 28, konto PBK SA XIII O/W-wa 11101053-16551-2700-1-67. „RUCH” SA zapewni dostawę pod wskazany adres pocztą zwykłą w ramach opłaconej prenumeraty.

Wpłaty na prenumeratę zagraniczną przyjmuje: „RUCH” S.A. O. K. D. P., 00-958 Warszawa, konto PBK SA XIII O/W-wa 11101053-16551-2700-1-67. Dostawa odbywa się pocztą zwykłą w ramach opłaconej prenumeraty, z wyjątkiem zlecenia dostawy pocztą lotniczą, której koszt w pełni pokrywa zleceniodawca.

Terminy przyjmowania wpłat na prenumeratę krajową i zagraniczną:

- do 5 XII — na I kw. roku następnego
- do 5 III — na II kw. roku bieżącego
- do 5 VI — na III kw. roku bieżącego
- do 5 IX — na IV kw. roku bieżącego

Bieżące numery można również kupić lub zamówić (przesyłka za zaliczeniem pocztowym) we **Wzorcowni Ośrodka Rozpowszechniania Wydawnictw Naukowych PAN**, Pałac Kultury i Nauki, 00-901 Warszawa oraz u wydawcy, wpłacając równowartość ceny 1 egzemplarza na konto:

Wydawnictwo DiG

00-322 Warszawa, Krakowskie Przedmieście 62

BZ WBK SA 35 O/Warszawa 70109028510000000100226138

Po dokonaniu wpłaty egzemplarze zostaną wysłane pod wskazany przez zamawiającego adres.

Na terenie kraju wpłat można dokonywać także w oddziałach terenowych firmy KOLPORTER S.A., właściwych dla miejsca zamieszkania lub siedziby prenumeratora.

Szczegółowe informacje — bezpłatna infolinia
0 800 137 082

Subscription orders for all the magazines published in Poland available through the local press distributors or directly through the Foreign Trade Enterprise.

ARS POLONA

00-068 Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7, Poland

Our bankers:

BANK HANDLOWY SA 201061-710-13100

